

NUMEROT PUHUVAT⁸⁸

I

On tunnettua, että tehdastyöläisten ansiot koko Venäjällä tekivät suuren hyppäyksen ylöspäin juuri vuonna 1905 ja vuoden 1905 jälkeen. Tehdastarkastajien selostusten mukaan tehdastyöläisen keskipalkka Venäjällä oli viisivuotiskauden 1901—1905 aikana 206 ruplaa vuodessa ja seuraavan viisivuotiskauden 1906—1910 aikana 238 ruplaa.

Moskovan kuvernementissa ovat työläisten palkat jonkin verran alhaisemmat kuin keskimäärin koko Venäjällä. Vuosina 1901—1905 ne olivat tehdastarkastaja Kozminyh-Laninin tilastojen mukaan 201 ruplaa ja seuraavan nelivuotiskauden, vuosien 1906—1909 aikana 235 ruplaa.

Täten siis moskovaalaisten työläisten palkat nousivat vuoden 1905 ansiosta yhtä työläistä kohden keskimäärin *34 ruplaa*, s.o. miltei 17%. Kun Moskovan kuvernementissa lasketaan olevan 300—350 tuhatta tehdastyöläistä, niin saadaan tulokseksi, että kaikkien työläisten *vuotuinen* voitto on *noin 11 miljoonaa ruplaa*.

Näemme, että niiden uhrien korvauksena, joita työläiset kantoivat vuoden 1905 lakoissa, on ollut työläisten taloudellisen aseman vakava parantuminen.

Ja vaikka kesäkuun 3 päivän järjestelmän, s.o. vastavalankumouksellisen (vallankumousvastaisen) järjestelmän, voiton jälkeen hyvin useita työläisten aikaansaannoksia onkin otettu pois, niin pääoman ei kuitenkaan ole onnistunut painaa palkkoja entiselle alhaiselle tasolle. Moskovan kuvernementissa työläisten palkat olivat vuosina 1901—1905 noin 200 ruplaa vuodessa, vaihdellen vuosittain 197 ruplasta (vuonna 1902) 203 ruplaan saakka (vuosi 1905).

Vuonna 1906, jolloin vuoden 1905 tulosten vaikutus tuntui ensi kerran, nousivat palkat 228 ruplaan, sitten vuonna 1907 — 237 ruplaan, vuonna 1908 ne hieman laskivat (236½ ruplaan) ja vuonna 1909 kohosivat taas 237 ruplaan.

Numerot osoittavat, että ilman vuosien 1905—1906 aikaansaannoksia työläiset saisivat kärsiä vallan sietämättöntä kurjuutta, sillä elinkustannukset ovat viimeisen vuosikymmenen kuluessa käyneet yhä kalliimmiksi.

II

Työläisten palkat Moskovan kuvernementin suurissa tehtaissa ovat tavallisesti korkeammat kuin pikkutehtaissa. Esimerkiksi tekstiilityöläisillä, jotka käsittävät 68%, s.o. enemmän kuin kaksi kolmasosaa kuvernementtimme tehdastyöläisten yleisestä lukumäärästä, oli keskimääräinen vuosipalkka vuonna 1909 seuraavanlainen:

		Ruplaa	%:issa
Tehtaissa, joissa on	yli 1.000 työläistä	219	100
" " "	501—1.000 " "	204	93
" " "	101— 500 " "	197	90
" " "	51— 100 " "	188	86
" " "	21— 50 " "	192	88
" " "	20 tai vähemmän	164	75
Kaikkiaan		211	96

Mitä suurempi on tehdas, sitä korkeampi on työläisen palkka. Metallityöläisillä havaitsemme saman ilmiön. Suuressa tehtaassa työläisten on helpompi liittyä yhteen ja tehdä vastarintaa pääomalle, puolustaa yhteisvoimin vaatimuksiaan. Voidakseen saavuttaa edelläkulkevat toverinsa pikku-tehtaiden ja verstaiden työläisten on yhdistyttävä uutterammin liittoihin (ammatti-, valistus-, osuustoiminta- ja muihin liittoihin) sekä liityttävä tiiviimmin työväenlehtensä ympärille.

Suurissa tehtaissa työläiset ovat liittyneet paremmin yhteen, ja sen vuoksi myöskin työläisten lakkoja on niissä helpompi järjestää ja ne ovat tuloksellisempia. Suuret tehtaajat ottivat laajemmin osaa vuosien 1905 ja 1906 lakkoliikkeeseen kuin pienet tehtaajat.

Tämän yhteydessä näemme, että suurimpien tehtaiden työläiset *voittivat* noiden vuosien lakoista *enemmän* kuin pien-

ten tuotantolaitosten työläiset. Tässä tiedot Moskovan kuvernementin kaikkien tuotannonalojen työläisten palkoista:

Tehtaat, joissa on yli 1,000 henk.	Tehdasryhmät työläisten lukumäärän mukaan	Yhden työläisen vuotuinen keskipalkka		
		Viisivuotis- kaudella (1901—1905)	Nelivuotis- kaudella (1906—1909)	Lisäys ruplissa
	501—1,000	196	234	+38
	101—500	186	231	+45
	51—100	211	238	+27
	21—50	215	240	+25
	20 tai vähemmän	216	241	+25
		193	207	+14
	<i>Kaikkiaan</i>	201	235	+34

Näistä numeroista puhuttaessa on ennen kaikkea selitettävä, mistä johtuu tässä ilmenevä (näennäinen) poikkeus aikaisemmin esitetystä säännöstä, jonka mukaan palkat suurissa tehtaissa ovat korkeammat kuin pienissä. Asia on siten, että metallityöläiset, kirjaltajat ja eräät muut ansaitsevat paljon enemmän kuin tekstiilityöläiset (360 ruplaa, 310 ruplaa tekstiilityöläisten ansaitessa 211 ruplaa j.n.e.). Ja taas suurissa tehtaissa tekstiilityöläisten *osuuus* on työläisten kokonaismäärässä huomattavasti suurempi kuin keskiuurissa ja pikkutehtaissa. Tästä johtuukin näennäinen poikkeus yleisestä säännöstä: ikään kuin palkat keski- ja pikkutehtaissa olisivat korkeammat kuin suurissa.

Mihin johtopäätökseen sitten tulemme palkkojen kohoamisesta suurissa ja pienissä tehtaissa vuoden 1905 jälkeen?

Suurissa tehtaissa (joissa on työläisiä 500 tai enemmän) tämä lisäys on noin 40 ruplaa vuodessa, s.o. likipitään 20 kopeekkaa ruplaa kohti.

Keski- ja pikkutehtaissa, joissa on työläisiä 21—500 henkeä, lisäys on suunnilleen 25 ruplaa, s.o. noin 12 kopeekkaa ruplaa kohti.

Kaikkein pienimmissä tehtaissa (joissa on työläisiä 20 henkeä tai vähemmän) lisäys on vain 14 ruplaa, s.o. 7—8 kopeekkaa ruplaa kohti.

Näin siis työläisten pontevampi ja yksimielisempi lakko-taistelu suurissa tehtaissa on johtanut lopulta suurempaan palkkojen kohoamiseen. Me jo osoitimme, että yhdistymällä liittoihin pienten tehtaiden työläiset voivat päästä tässä suhteessa suurtehtaiden työläisten rinnalle.

III

Saavutukset, joita työläiset hankkivat vuoden 1905 lakko-
taistelulla, eivät ilmenneet ainoastaan palkkojen kohoami-
sena. Sen lisäksi on yleensä muuttunut parempaan päin
työläisen koko asema.

Tämän työläisten asemassa tapahtuneen parannuksen
mittasuhteita ei voida täsmälleen esittää numeroilla, mutta
jokainen työläinen käsitti hyvin ja tunsu tämän parannuksen
vuosina 1905—1906.

Tehdastarkastaja Kozminyh-Laninin esittämien tietojen
perusteella voidaan vain määritellä, mikä vaikutus vuodella
1905 oli työläisten *sakotukseen*. Työläisiä sakottaessaan
kapitalisti ottaa itselleen tuomarin oikeudet. Sen tähden
sakotuksiin liittyy aina erittäin paljon mielivaltaa työläisiä
kohtaan, ja toisinaan ne ovat jopa suoranaista pilkantekoa-
kin työläisistä. Luonnollisesti työläiset vaativat aina sakko-
jen *poistamista* ja sitä, että kapitalisteilta evätään oikeus
olla tuomareina asioissa, joissa he itse ovat toisena osa-
puolena.

Tässä tiedot kaikkien Moskovan kuvernementin työläisten
sakotuksista vuosittain:

Vuodet	Yhtä työläistä kohti tuli keskimäärin sakkoja kopeekoissa laskettuna
1901	30
1902	27
1903	27
1904	29
1905	17
1906	12
1907	15
1908	18
1909	21

Näemme, kuinka menestyksellisesti työläiset „supistivat”
sakkojen summaa. Ennen vuotta 1905 sakot olivat 27:stä
aina 30 kopeekkaan saakka työläistä kohden.

Sitten tulee vuosi 1905. Sakot laskevat heti miltei puolella:
17 kopeekkaan. Vuonna 1906 tulevat 1905 vuoden tulokset
näkyviin vieläkin selvemmin: sakot laskevat 12 kopeek-
kaan.

Vallankumous menee ohi. Kapitalistit käyvät rohkeammiksi. Sakot alkavat taas kohota: 15—18—21 kopeekkaan.

Mutta ei edes vuonna 1909,— ja se oli kaikkein mykimmän ja pisimmän hiljaisuuden vuosi,— ei edes silloinkaan kapitalistien onnistunut nostaa sakkoja takaisin entiselle, tavattoman korkealle tasolle. Niin kovin kuin kapitalisti nöyristeleekin Purishkevitchin edessä, ei näiden „armaiden kaverusten” kuitenkaan onnistu palata entisaikoihin: *Venäjän työmies ei enää ole sama kuin ennen*. Venäjän työmies on jo oppinut yhtä ja toista!

Jos verrataan sakkojen summaa työläisten palkkasummaan,— ja sellainen vertailu on välttämätöntä, sillä eihän ole sama, maksaako 20 kopeekkaa ruplan vai puolentoista ruplan palkasta,— niin silloin voitto, minkä työläiset saivat vuonna 1905, näkyy vieläkin selvempänä.

Keskimäärin tuli työläisten jokaista 100 ruplan ansiota kohti vuosittain sakkoja kopeekoissa laskettuna:

Vuonna 1901.....	15	Vuonna 1906.....	5
" 1902.....	14	" 1907.....	6
" 1903.....	13	" 1908.....	8
" 1904.....	14	" 1909.....	9
" 1905.....	9		

Siis vuoden 1905 tuloksena Moskovan kuvernementin työläiset saivat aikaan sen, että tavattoman korkeita sakkoja supistettiin *kolminkertaisesti*. Ja he saavat sakot myös kokonaan kumotuiksi.

IV

Lopuksi tarkastelemme lyhyesti kysymystä, minkä osan palkastaan moskovalaiset työläiset saavat käteisenä rahana.

Siinä suhteessa Moskovan työläisten asema on tukala. Vuonna 1909 he saivat työpalkkaa kaikkiaan 73 miljoonaa ruplaa; siitä maksettiin 61½ miljoonaa ruplaa, s.o. 84,2%, käteisenä. Miltei kymmenes osa palkasta, 7,2 miljoonaa ruplaa, annettiin ruoka- ja muina tavaroina tehtaiden puoleista. Tämä palkanmaksun muoto saattaa työläiset maaorjuudelliseen riippuvaisuuteen isännistä ja tuottaa isännille „ylivoittoa”.

Erikoisen huono on tässä suhteessa työläisten asema puuvillateollisuudessa: enemmän kuin viides osa palkasta (5,9 miljoonaa ruplaa 28,8 miljoonasta) on annettu muonana. Jos työläiset saisivat perustetuksi itselleen vapaita työväen osuuskauppoja, niin silloin ei ainoastaan säästettäisi satoja tuhansia ruplia pääoman orjille, vaan myöskin häviäisi näiden puolittain maaorjuudellinen riippuvaisuus *isäntien* puoleista.

Edelleen, työläiset saivat $3\frac{3}{4}$ miljoonaa ruplaa (5%) palkastaan siten, että se perittiin heiltä maksuna elintarvikkeista, joita he olivat ottaneet velaksi kulutusosuuskuntien y.m. kaupoista. Ja vihdoinkin 680.000 ruplaa (0,9%) palkasta on saatu niiden työläisten ylöspitona, jotka ovat isännän ruoassa.

Tämä maksumuoto, mikä tuomitsee työmiehen tuhansin tavoin persoonalliseen maaorjuudellista laatua olevaan riippuvaisuuteen, on säilynyt tuntuvampana silkki- ja pellavateollisuudessa sekä ravinto- ja eläintuotteiden jalostuksen alalla.

Mitä tulee siihen, kuinka vuosi 1905 vaikutti palkanmaksumuotoihin, niin tässä suhteessa ei ole saatu juuri mitään saavutuksia. Tässä sitä koskevat tiedot vuodesta 1901 lähtien:

Siinä luvussa on maksettu (%:ssa)

Vuodet	Työläisten koko palk- kasumma (milj. rpl.)	Käteisellä	Tehtaiden puotien tavaroina	Kulutus- osuuskunt. kauppojen tavaroina	Talon ruokana
1901	53	81,4	8,9	7,3	2,4
1902	54	81,5	9,1	7,0	2,4
1903	57	83,0	8,3	6,6	2,1
1904	55	82,7	9,0	6,5	1,8
1905	57	82,8	9,2	6,5	1,5
1906	64	85,1	7,6	5,8	1,5
1907	71	83,8	9,4	5,3	1,5
1908	73	82,9	10,4	5,2	1,5
1909	73	84,2	9,8	5,1	0,9

Vuoden 1905 jälkeen on käteismaksu lisääntynyt hyvin vähän. Yhtä vähän on supistunut järjestelmä, jonka vallitessa työläiset ovat isännän ruoissa. Tehtaiden puotien kautta maksaminen on päinvastoin jopa lisääntynytkin jossain määrin.

Ylipäänsä ja kokonaisuudessaan tilanne on pysynyt yhtä huonona kuin ennenkin. Moskovan työläisten tulee pyrkiä siihen, että palkka maksettaisiin käteisellä, ja taistella sen puolesta, että tehtaiden puotien tilalle perustetaan vapaat työväen kulutusosuuskunnat.

„Nash Putj” №№ 13 ja 14;
syyskuun 8 ja 10 pnä 1913
Allekirjoitus: V. Iljin

Julkaistaan „Nash Putj” lehden
tekstin mukaan